

Αριθμός Απόφασης: 18/2004

ΜΟΝΟΜΕΛΕΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ

Τακτική Διαδικασία

Δικαστής: Παναγιώτης Μολυβδάς

Δικηγόροι: Ανδρέας Γιαννακόπουλος, Ουρανία Σανοπούλου - Γεώργιος Παλάζης, Ιωάννης Πάλλας, Όλγα Πάτσιου

Άρθρα 12 παρ. 5, 15 παρ. 1, & 6, 17 παρ 1. ν. 3632/1928, Άρθρο 20 ν. 1806/1989, άρθρο 1 ν. 2396/96, ΥΠΕΘΟ 6280/Β508/17.5.1989, ΑΚ 340, 345, 346, 719, 722, 90 ΕμπΝ, 338, 394 παρ. 2 ΚΠολΔ,

Αλληλόχρεος λογαριασμός είναι η παρεπόμενη διαρκής συμφωνία, με την οποία οι συμβαλλόμενοι αποφασίζουν να υποβάλλουν στις εκατέρωθεν απαιτήσεις τους και τις καταβολές τους σε συνολικό διακανονισμό, έτσι ώστε να υποχρεούνται σε καταβολή μόνο του καταλοίπου, που ενδεχόμενα θα προκύψει και να μην επιδιώκονται ή διατίθενται μεμονωμένα οι απαιτήσεις, που προκύπτουν από τις μεταξύ τους οικονομικές συναλλαγές, οι οποίες από την στιγμή που εισέρχονται στον αλληλόχρεο λογαριασμό αποβάλλουν την ατομικότητα τους και μεταβάλλονται σε αριθμητικά κονδύλια. Η τήρηση όμως λογαριασμού, που απεικονίζει, κατά τους κανόνες της λογιστικής, τις εκατέρωθεν τμηματικές παροχές, από τις οποίες παροχές του ενός αποτελούν καταβολές απέναντι στις εκ των παροχών του άλλου δημιουργούμενες απαιτήσεις [εξαιτίας της μη άμεσης τακτοποίησης των δοσοληψιών του], χωρίς ύπαρξη ρητής, έστω, σιωπηρής παρεπόμενης ρυθμιστικής συμφωνίας για υποβολή των εκατέρωθεν, παροχών σε μη αυτοτελή διαθέσιμα κονδύλια πίστωσης και χρέωσης του τηρούμενου λογαριασμού προς εκκαθάριση κατά το κλείσιμο του και την επιδίωξη του καταλοίπου από την εκκαθάριση, δεν αποτελεί αλληλόχρεο λογαριασμό, κατά την έννοια του νόμου, αλλά έχει χαρακτήρα απλού δοσοληπτικού λογαριασμού. (1)

Νόμιμη η ένσταση ετήσιας χρηματιστηριακής παραγραφής (2) διότι οι απαιτήσεις της ενάγουσας έναντι του εναγομένου από τις χρηματιστηριακές συναλλαγές, που η πρώτη διενήργησε για λογαριασμό του τελευταίου κατά το χρονικό διάστημα από 5-1-1999 έως και 4-12-2000 όπως αυτές αποτυπώνονται στον προσαρτώμενο στην ένδικη αγωγή δοσοληπτικό πίνακα της ενάγουσας, δεν αποτελεί αλληλόχρεο λογαριασμό και επομένως έχουν παραγραφεί οι αξιώσεις για το παραπάνω χρονικό διάστημα.

Η ενάγουσα χρηματιστηριακή φέρει το σχετικό βάρος αποδείξεως για τις συμβάσεις των χρηματιστηριακών παραγγελιών, αποκλεισμένου του εμμέλτρου μέσου απόδειξης. (3)

Νόμιμη η προσκόμιση μαγνητοταινίας, το περιεχόμενο της οποίας (απομαγνητοφωνήσεως) βεβαιώνεται από τον πληρεξούσιο δικηγόρο της ενάγουσας ότι αφορά την συγκεκριμένη μαγνητοταινία συνιστά νόμιμο αποδεικτικό μέσο.

Με τη διάταξη του άρθρου 15 § 1 του ν. 3632/ 1928 « περί χρηματιστηρίου αξιών » ορίζεται ότι χρηματιστηριακές συναλλαγές, κατά την έννοια του νόμου, είναι οι δικαιοπραξίες που συνάπτονται χρηματιστηριακώς και έχουν αντικείμενο χρηματιστηριακά πράγματα. Χρηματιστηριακά πράγματα είναι μόνον τα προσδιοριζόμενα στην § 1 του άρθρου 17 του ίδιου νόμου, όπως μεταγενέστερα τροποποιήθηκε, ημεδαπά και αλλοδαπά χρεώγραφα, μετοχές ομολογίες, συνάλλαγμα και

πολύτιμα μέταλλα. Με το άρθρο 20 του ν. 1806/ 1989 « Τροποποίηση της νομοθεσίας για τα χρηματιστήρια αξιών και άλλες διατάξεις » [ΦΕΚ Α'207] ορίζεται ότι χρηματιστηριακές συναλλαγές θεωρούνται μόνον α] η πώληση τοις μετρητοίς, η οποία καταρτίζεται σύμφωνα με τα οριζόμενα για την κείμενη νομοθεσία για τα χρηματιστήρια αξιών, β]γ] κάθε δικαιοπραξία συναφής με τη διενέργεια και την εκτέλεση των παραπάνω συμβάσεων. Στον όρο « πώληση » της ως άνω περιπτώσεως υπό στοιχεία [α], νοείται και η αγορά χρηματιστηριακών πραγμάτων, καθόσον ο νομοθέτης ακολούθησε στο σημείο αυτό την ορολογία του Αστικού Κώδικα [Δ. Τσιμπανούλης, Οι επενδυτικές υπηρεσίες στο Ελληνικό και Κοινοτικό Δίκαιο, ιδίως επί χρηματιστηριακών συναλλαγών, έκδ. Τράπεζα της Ελλάδος σ. 55 σημ. 82 β, ΠΠρΑθ 3479/1996 ΕλλΔνη 38.168]. Στην κατηγορία υπό στοιχείο [γ] των συναφών δικαιοπραξιών για τη διενέργεια και εκτέλεση των υπό στοιχεία [α] ή [β] κυρίως χρηματιστηριακών συναλλαγών [ή άλλως των παρεπόμενων δικαιοπραξιών στις κύριες χρηματιστηριακές συμβάσεις, κατά την ορολογία της διατάξεως του άρθρου 16 περίπτ.ε' ν. 3632/ 1928], υπάγεται και η σύμβαση παραγγελίας χρηματιστηριακής αγοραπωλησίας [Δ.Τσιμπανούλης, ε.ά.σ.58]. Η ως άνω σύμβαση έχει ως περιεχόμενο της να εκτελέσει με την κατάρτιση της κύριας χρηματιστηριακής συναλλαγής τη δοθείσα παραγγελία [εντολή] του πελάτη του για την αγορά ή πώληση χρηματιστηριακών πραγμάτων, αφ' ετέρου δε την ανάληψη από τον πελάτη της υποχρεώσεως να καταβάλει στο χρηματιστή την αμοιβή [προμήθεια] για τη διεκπεραίωση της κύριας χρηματιστηριακής συναλλαγής [Απ. Γεωργιάδης, Η ευθύνη του χρηματιστή επί πλαστών μετοχών, ΕΕμπΔ ΜΒ'559, Δ. Τσιμπανούλης, ε.α.σ. 61]. Όπως γίνεται δεκτό κατά την κρατούσα άποψη, την οποία δέχεται ως ορθότερα και το παρόν Δικαστήριο, η σύμβαση παραγγελίας χρηματιστηριακής συναλλαγής αποτελεί σύμβαση εμπορικής παραγγελίας κατά το άρθρο 90 ΕμπΝ [Απ. Γεωργιάδης, ε.α.σ.558 με παραπομπές], επί της οποίας εφαρμόζονται κατά το άρθρο 91 ΕμπΝ οι διατάξεις περί εντολής του ΑΚ [πρβλ. ΟΛΑΠ824/1977 ΝοΒ 26,672,ΑΠ 887/1974, ΝοΒ 25,202], ενώ κατ' άλλη άποψη η σύμβαση χρηματιστηριακής παραγγελίας αποτελεί μίσθωση έργου, στην οποία το οφειλόμενο έργο [άρθρο 681 ΑΚ] είναι η κατάρτιση της κύριας χρηματιστηριακής συμβάσεως [Λ. Γεωργακόπουλος, Εγχειρίδιο Εμπορικού Δικαίου, γενικό μέρος, σ. 51- 52, Δ. Τσιμπανούλης, ε.α.σ. 62- 63]. Επομένως, εφαρμόζεται και η διάταξη του άρθρου 719 ΑΚ με την οποία ορίζεται ότι ο εντολοδόχος είναι υποχρεωμένος να αποδώσει στον εντολέα παν ό τι έλαβε προς την εκτέλεση της εντολής ή απέκτησε από την εκτέλεση αυτής. Από την ανωτέρω διάταξη προκύπτει, ότι στα πλαίσια της συμβάσεως εντολής ο εντολέας έχει συμβατική υποχρέωση έναντι του εντολοδόχου να του αποδώσει οτιδήποτε αυτός δαπάνησε για

την κανονική εκτέλεση της εντολής και ιδίως τα χρήματα που δόθηκαν για την εκτέλεση της εντολής [άρθρο 722 ΑΚ]. [Καυκάς, Ενοχικόν Δίκαιον, έκδοση 1981, τόμος πρώτος σ. 913, Καράσης στον ΑΚ Γεωργιάδη – Σταθόπουλου, τόμος τρίτος, άρθρο 719 αριθμ. 1].

Εξάλλου, σύμφωνα με το άρθρο 12 § 5 του ν. 3632/ 28 η παραγγελία προς τον χρηματιστή [εντολή] για να ενεργήσει νόμιμη χρηματιστηριακή συναλλαγή για λογαριασμό του παραγγελέα μπορεί να αποδεικνύεται από έγγραφο σημείωμα που φέρει την υπογραφή του τελευταίου. Αφετέρου, κατόπιν νομοθετικής εξουσιοδοτήσεως, που χορηγήθηκε με το άρθρο 27 § 1 περ. α' δ' του ν. 1806/ 88 εκδόθηκε υπ' αριθμ. 6280/ Β508/ 17.5.89 υπουργική απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας [ΦΕΚ Β'417/31.5.1989], με την οποία υποχρεώθηκαν οι χρηματιστές να τηρούν τριπλότυπο βιβλιάριο εντολών και να αναγράφουν σ' αυτό τις προς αυτούς διδόμενες από τους πελάτες τους παραγγελίες, [άρθρ. 1 § 1 της Υ.Α.]. Το πρώτο αντίγραφο υπογράφεται από τον χρηματιστή και παραδίδεται στον παραγγελέα, ενώ ο τελευταίος υπογράφει μόνον αν το ζητήσει ο Χρηματιστής. Το δεύτερο αντίγραφο συμπληρώνεται με τα στοιχεία της συναλλαγής εκτός από το ονοματεπώνυμο και την υπογραφή του παραγγελέα και ρίπτεται σφραγισμένο με την ώρα ρίψης του σε ειδική κάλπη τοποθετημένη στο Χρηματιστήριο, [άρθρ. 1 §§ 2 έως 4 της ΥΑ]. Το τρίτο αντίγραφο παραμένει στο στέλεχος του βιβλιαρίου. Από τις ανωτέρω διατάξεις συνάγεται, ότι για την κατάρτιση της χρηματιστηριακής παραγγελίας καθιερώνεται αμφιμερώς έγγραφος αποδεικτικός τόπος, δηλαδή αυτή αποδεικνύεται έναντι του κάθε αντισυμβαλλομένου του, [βλ. ΕΑ 417/83 Αρμ. 83.1088, Απ. Γεωργιάδη ΕΕμπΔ ΜΒ'559 και Δημ. Τσιμπανούλη : Οι επενδυτικές υπηρεσίες κλπ. Αθήνα 89 σελ. 64 με τις εκεί σημειώσεις υπ' αριθμούς 99 και 100]. Ο εν λόγω αποδεικτικός τύπος για τις σχέσεις μεταξύ των συμβαλλομένων δεν έχει καταργηθεί από κοινού με την εθιμική κατάργηση της ανωτέρω προβλεπόμενης από την Υ.Α. διαδικασίας της κάλπης για τον έλεγχο των συναλλαγών από το ίδιο το χρηματιστήριο λόγω αντικατάστασής της από την τήρηση ηλεκτρονικού τρόπου καταγραφής των δεδομένων κάθε συναλλαγής, [τούτου λαμβανομένου υπόψη κατ' άρθρο 337 ΚΠολΔ].

Επομένως ως προς την κατάρτιση σύμβασης χρηματιστηριακής παραγγελίας μεταξύ των διαδίκων, με αντικείμενο νόμιμη χρηματιστηριακή συναλλαγή, η απόδειξη επιτρέπεται μόνο με την προσαγωγή σχετικού εγγράφου από εκείνον που έχει το βάρος αποδείξεως, το οποίο να φέρει υπογραφή του αντιδίκου του ή αντιπροσώπου του τελευταίου, είτε με άλλο αποδεικτικό μέσο, πλην μαρτύρων, [άρθρο 394 § 2 του ΚΠολΔ]. Ως προς τα υπόλοιπα θέματα απόδειξης, αυτή μπορεί να διεξαχθεί με κάθε νόμιμο αποδεικτικό μέσο και με μάρτυρες ως προς τους οποίους δεν υφίσταται εκ του νόμου

περιορισμός για τα θέματα αυτά. [ΠΠΑ ΕΛΔ 38.170 και ΠολΠρωτ. 4886/1997 Νομ.Β 47.430].

Τέλος, αλληλόχρεος λογαριασμός είναι η παρεπόμενη διαρκής συμφωνία, με την οποία οι συμβαλλόμενοι αποφασίζουν να υποβάλλουν στις εκατέρωθεν απαιτήσεις τους και τις καταβολές τους σε συνολικό διακανονισμό, έτσι ώστε να υποχρεούνται σε καταβολή μόνο του καταλοίπου, που ενδεχόμενα θα προκύψει και να μην επιδιώκονται ή διατίθενται μεμονωμένα οι απαιτήσεις, που προκύπτουν από τις μεταξύ τους οικονομικές συναλλαγές, οι οποίες από την στιγμή που εισέρχονται στον αλληλόχρεο λογαριασμό αποβάλλουν την ατομικότητα τους και μεταβάλλονται σε αριθμητικά κονδύλια. Η τήρηση όμως λογαριασμού, που απεικονίζει, κατά τους κανόνες της λογιστικής, τις εκατέρωθεν τμηματικές παροχές, από τις οποίες παροχές του ενός αποτελούν καταβολές απέναντι στις εκ των παροχών του άλλου δημιουργούμενες απαιτήσεις [εξαιτίας της μη άμεσης τακτοποίησης των δοσοληψιών του], χωρίς ύπαρξη ρητής, έστω, σιωπηρής παρεπόμενης ρυθμιστικής συμφωνίας για υποβολή των εκατέρωθεν, παροχών σε μη αυτοτελή διαθέσιμα κονδύλια πίστωσης και χρέωσης του τηρούμενου λογαριασμού προς εκκαθάριση κατά το κλείσιμο του και την επιδίωξη του καταλοίπου από την εκκαθάριση, δεν αποτελεί αλληλόχρεο λογαριασμό, κατά την έννοια του νόμου, αλλά έχει χαρακτήρα απλού δοσοληπτικού λογαριασμού. [ΕφΑθ 10028/1987 ΕλλΔνη 1989.101, ΕφΘεσ. 488/1996 ΕτρΑξΧρ 1996.394].

Στην προκειμένη περίπτωση, με την υπό κρίση αγωγή της η ενάγουσα ανώνυμη χρηματιστηριακή εταιρία με την επωνυμία « ΟΛ... ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ Α.Χ.Ε.», η οποία εδρεύει στην Αθήνα, συνήψε με τον εναγόμενο, στις αρχές του 1999, σύμβαση παροχής επενδυτικών υπηρεσιών, με την οποία ανέλαβε να διενεργεί για λογαριασμό του τελευταίου, κατόπιν εντολής του, χρηματιστηριακές πράξεις, συνιστάμενες στις αγοραπωλησίες μετοχών εισηγμένων στο χρηματιστήριο εταιριών, έναντι προμήθειας για κάθε διενεργούμενη συναλλαγή. Ότι κατόπιν εντολών του εναγομένου, κατά το χρονικό διάστημα από 5-1-1999 έως 22-3-2001 και κατά τις ειδικότερα αναφερόμενες στο ένδικο δικόγραφο ημεροχρονολογίες, ενήργησε τις αναλυτικώς αναφερόμενες αγορές- πωλήσεις μετοχών, από τις οποίες προέκυψε χρεωστικό σε βάρος αυτού [εναγομένου] υπόλοιπο ύψους 29.644, 53 ευρώ, το οποίο ο τελευταίος εξακολουθεί μέχρι και σήμερα να της οφείλει, αρνούμενος στην καταβολή αυτού, καίτοι οχλήθηκε με την από 12-6-2001 εξώδικο πρόσκληση προς πληρωμή αυτού. Κατόπιν τούτων, ζητεί, όπως με απόφαση, που θα κηρυχθεί προσωρινώς εκτελεστή, υποχρεωθεί ο εναγόμενος να καταβάλει το παραπάνω οφειλόμενο ποσό με το νόμιμο τόκο από την επόμενη της επιδόσεως της εξωδίκου οχλήσεως, καταδικαζόμενου αυτού στα δικαστικά της έξοδα.

Με αυτό το ιστορικό και αιτήματα, η ως άνω αγωγή αρμοδίως και παραδεκτώς φέρεται για συζήτηση κατά την παρούσα τακτική διαδικασία [άρθρ. 9, 14 § 2, 22 Κ.Πολ.Δ] και είναι επαρκώς ορισμένη και νόμιμη. Στηρίζεται στις διατάξεις των άρθρων 15 και 17 § 1-3 Ν. 3632/1928, 20, 27, Ν. 1806/ 1988 « περί τροποποίησης της νομοθεσίας για τα χρηματιστήρια αξιών και άλλες διατάξεις », άρθρ. 1 επ. του ν. 2396/1996, με την με αριθμ. 123/20-1-1988 απόφαση της επιτροπής κεφαλαιαγοράς, 90, 91 ΕμπΝ, 713, 721, 722 του ΑΚ [σύμφωνα με το χαρακτήρα της σύμβασης παραγγελίας κατά τα αναφερόμενα στην μείζονα σκέψη στην αρχή της παρούσας] και ως προς τα παρεπόμενα αιτήματα της στις διατάξεις των άρθρων 340, 345, 346 ΑΚ, 176, 907, 908 ΚΠολΔ. Επομένως, πρέπει , η αγωγή να ερευνηθεί περαιτέρω και ως προς την ουσιαστική της βασιμότητα, δεδομένου ότι έχει καταβληθεί και το ανάλογο τέλος δικαστικού ενσήμου με τα αντίστοιχα υπέρ τρίτων ποσοστά [βλ. το με αριθμό ΣΤ 3741564/ 10-12-2003 διπλότυπο είσπραξης της Δ.Ο.Υ Καστοριάς].

Με τις νομίμως κατατεθείσες προτάσεις του, ο εναγόμενος ισχυρίστηκε, ότι η ένδικη αξίωση για τις χρηματιστηριακές συναλλαγές, που έλαβαν χώρα κατά την περίοδο 1999-2000, έχει υποπέσει στην ετήσια χρηματιστηριακή παραγραφή, διότι από το τέλος του έτους 2000, εντός του οποίου η ενάγουσα σύμφωνα με την αγωγή της διενήργησε για λογαριασμό του χρηματιστηριακές πράξεις, η τελευταία από τις οποίες έλαβε χώρα στις 4-12-2000, μέχρι την επίδοση σ' αυτόν της ένδικης αγωγής, στις 23-12-2002, έχει παρέλθει χρονικό διάστημα μείζον του έτους. Η ανωτέρω ένσταση της ενιαύσιας παραγραφής είναι νόμιμη με έρεισμα τις διατάξεις των άρθρων 15 § 6 Ν. 3236/1928 και 247 ΑΚ και επομένως, πρέπει να ερευνηθεί περαιτέρω ως προς την ουσιαστική της βασιμότητα. Περαιτέρω, ο εναγόμενος αρνείται, μετά την ανωτέρω ημερομηνία [4-12-2000] την συνομολόγηση με την ενάγουσα συμβάσεως χρηματιστηριακής παραγγελίας για διενέργεια από αυτήν και για λογαριασμό του χρηματιστηριακών συναλλαγών, στα πλαίσια των οποίων ενεργώντας η τελευταία, αγόρασε για λογαριασμό αυτού στις 2-3-2001 και 22-3-2000, 2000 μετοχές των εταιριών « ΔΙΑΣ Α.Ε.Ε.Χ ΚΟΙΝΕΣ » και « ΕΡΜΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΑΕ ΚΟΙΝΕΣ » αντίστοιχα. Ο ισχυρισμός αυτός συνιστά άρνηση της ιστορικής βάσης της αγωγής ως προς την κατάρτιση των επίδικων συμβάσεων χρηματιστηριακής παραγγελίας εκ μέρους του εναγόμενου, η απόδειξη των οποίων είναι αναγκαία για την ουσιαστική βασιμότητα της αγωγής και συνεπώς, η ενάγουσα φέρει το σχετικό βάρος αποδείξεως [άρθρ. 338 ΚΠολΔ] με κάθε νόμιμο και πρόσφορο αποδεικτικό μέσο, ήτοι με έγγραφα, ομολογία ή όρκο, καθόσον, σύμφωνα με τη μείζονα σκέψη στην αρχή της παρούσας, για την κατάρτιση των εν λόγω συμβάσεων απαιτείται από το νόμο ο έγγραφος τύπος, αποκλεισμένου του

εμμάρτυρου μέσου απόδειξης, εκτός αν αποδειχθεί ότι τα σχετικά έγγραφα έχουν χαθεί.

Από τις ένορκες καταθέσεις των μαρτύρων αποδείξεως και ανταποδείξεως, που εξετάσθηκαν στο ακροατήριο και περιέχονται στα ταυτάριθμα με την παρούσα απόφαση πρακτικά, οι οποίες εκτιμώνται καθ' αυτές και σε συνδυασμό μεταξύ τους και προς τις υπόλοιπες αποδείξεις, κατά το λόγο της γνώσης και της αξιοπιστίας του κάθε μάρτυρα, από τα νομίμως μετ' επικλήσεως προσκομιζόμενα έγγραφα των διαδίκων και τις ομολογίες των διαδίκων, αποδείχθηκαν τα ακόλουθα περιστατικά : Στις αρχές του 1999 καταρτίσθηκε μεταξύ της ενάγουσας ανώνυμης χρηματιστηριακής εταιρίας με την επωνυμία «ΟΛ... ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ ΑΧΕ», που εδρεύει στην Αθήνα και του εναγομένου, σύμβαση παροχής επενδυτικών υπηρεσιών με αντικείμενο την εκτέλεση από την ανωτέρω χρηματιστηριακή εταιρία για λογαριασμό του εναγόμενου, κατόπιν εντολής αυτού και έναντι προμήθειας, των εκάστοτε μελλοντικών παραγγελιών [« εντολών »] του τελευταίου για αγοραπωλησίες μετοχών εταιριών εισηγμένων στο χρηματιστήριο. Οι παραπάνω δοσοληψίες των διαδίκων έλαβαν κατά το χρονικό διάστημα από 5-1-1999 [η πρώτη] έως και 22-3-2001 [η τελευταία], η λογιστική απεικόνιση των οποίων αποτυπώνεται στον σχετικό πίνακα, στον οποίο εμφανίζονται οι χρηματιστηριακές εργασίες [αγορές- πωλήσεις], τις οποίες ενήργησε η ενάγουσα για λογαριασμό του εναγομένου, το αποτέλεσμα της οποίας [χρέωση αν επρόκειτο για αγορά, πίστωση αν επρόκειτο για πώληση] καταχωρίζονταν σ' αυτόν, διατηρώντας την αυτοτέλεια του. Η τήρηση ενός τέτοιου λογαριασμού, όπως εν προκειμένω, δεν συνιστά αυτόματα αλληλόχρεο λογαριασμό, ώστε το κατάλοιπο να αποτελέσει την μοναδική μεταξύ τους απαίτηση. Ειδικότερα, το πραγματικό γεγονός, ότι ο ένας και οι δύο συναλλασσόμενοι τηρούν λογαριασμούς από το γεγονός, ότι δεν εξοφλούν τις εκατέρωθεν πιστοχρεώσεις συγχρόνως με την γένεση τους, δεν αρκεί για ίδρυση αλληλόχρεου λογαριασμού, ούτε μπορεί αυτός να θεμελιωθεί στην φράση της ένδικης αγωγής ότι « συμφωνήθηκε μεταξύ τους να φέρονται σε πίστωση και χρέωση τα εκατέρωθεν κονδύλια των δοσοληψιών », γιατί δεν προκύπτει, ότι η χρεοπίστωση συμφωνήθηκε να υπαχθεί σε αλληλόχρεο λογαριασμό [βλ. ΠολΠρ.Πειρ. 333/ 1991 ΕΝαυτΔ 1991.28 και Σπηλιόπουλου, ΕρμΑΚ άρθρ. 112 Εισ. Ν ΑΚ. Αρ. 13]. Πέραν δε τούτου, όπως η ίδια η ενάγουσα αναφέρει στην υπό κρίση αγωγή της, οι απαιτήσεις της, που προέκυπταν από τις ανεκκαθάριστες χρηματιστηριακές συναλλαγές, διατηρούσαν την αυτοτέλεια τους, γεγονός που έρχεται σε αντίθεση με την ίδια την φύση και λειτουργία του αλληλόχρεου λογαριασμού, στον οποίον οι απαιτήσεις των κατ' ιδίαν κονδυλίων από την στιγμή που εισέρχονται σ' αυτόν αποβάλλουν την ατομικότητα τους. Επιπροσθέτως, η βασική λειτουργία του αλληλόχρεου

λογαριασμού, η οποία συνιστάται στο ότι, η εκκαθάριση του λογαριασμού συντελείται, όταν αυτός κλειστεί, αντιβαίνει στο νομοθετικό πλέγμα των διατάξεων των άρθρων 19 § 2, 20 § 1, 26 § 1,2 και 27 § 1 του ν. 3632/1928 « περί χρηματιστηριακών Αξιών », όπως αντικ. από το άρθρο 5 του ΑΝ. 2341/ 1940, από τις οποίες προκύπτει, ότι αν ο εντολέας του χρηματιστή δεν εκτελέσει την εκ της εντολής απορρέουσα υποχρέωση του, ο χρηματιστής δικαιούται να προβεί στη υποχρεωτική εκκαθάριση της συναλλαγής, οπότε το εξ αυτής προκύπτον έλλειμμα οφείλει ο εντολέας άμεσα προς τον χρηματιστή. Περαιτέρω, αποδείχθηκε, ότι οι απαιτήσεις της ενάγουσας έναντι του εναγομένου από τις χρηματιστηριακές συναλλαγές, που η πρώτη διενήργησε για λογαριασμό του τελευταίου, κατά το χρονικό διάστημα από 5-1-1999 έως και 4-12-2000, όπως αυτές αποτυπώνονται στον προσαρτώμενο στην ένδικη αγωγή δοσοληπτικό πίνακα της ενάγουσας, έχουν υποπέσει στην ετήσια χρηματιστηριακή παραγραφή του άρθρου 15 § 6 Ν. 3236/ 1928, καθόσον από το τέλος του έτους 2000, εντός του οποίου η ενάγουσα σύμφωνα με την αγωγή της διενήργησε για λογαριασμό του εναγόμενου την τελευταία από τις χρηματιστηριακές συναλλαγές της ανωτέρω περιόδου, ήτοι στις 4-12-2000, μέχρι την επίδοση σ' αυτόν της αγωγής στις 23-12-2002 [Βλ. την με αριθμ. 7779/23-12-2002 της δικ. Επιμελ. Στο Πρωτοδικείο Καστοριάς Μαρίας Γρηγοριάδου] έχει παρέλθει χρονικό διάστημα μείζον του έτους, γενομένης δεκτής της σχετικώς προταθείσας ενστάσεως του εναγόμενου.

Αποδείχθηκε όμως, ότι μετά την 4-12-2000 και συγκεκριμένα στις 22-3-2001, ο εναγόμενος προέβη στην κατάρτιση συμβάσεως χρηματιστηριακής παραγγελίας με την ενάγουσα, στα πλαίσια της οποίας η τελευταία αγόρασε για λογαριασμό του πρώτου 2000 μετοχές της εταιρία « ΕΡΜΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΑΕ ΚΟΙΝΕΣ » με τιμή μονάδας 5, 86 ευρώ, συνολικής αξίας της συναλλαγής 11.784,35 ευρώ [κατόπιν αφαίρεσης της προμήθειας ποσού 58,60 ευρώ], αγορά για την οποία εκδόθηκε το με αριθμ. 42991 πινακίδιο εκτελέσεως εντολής, ενώ το αντίστοιχο ποσό χρεώθηκε στον εναγόμενο και καταχωρήθηκε αυτοτελώς στον ανωτέρω δοσοληπτικό λογαριασμό, όπως βεβαίωσε ο μάρτυρας της ενάγουσας με την ιδιότητα του ως εσωτερικός ελεγκτής αυτής, ο οποίος επιπροσθέτως κατέθεσε, ότι ο εναγόμενος διατηρεί μέχρι σήμερα τις μετοχές αυτές στο χαρτοφυλάκιο του. Για την απόδειξη συνομολόγησης της ανωτέρω χρηματιστηριακής παραγγελίας μπορεί να μην υφίσταται [ούτε προσκομίσθηκε] το στέλεχος του προβλεπόμενου από την με αριθμ. 6280/Β 508/ 17-5-1989 υπουργική απόφαση του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας [ΦΕΚ Β'417/31-5-1989] τριπλότυπου βιβλιαρίου εντολών, στο οποίο αναγράφονται οι δεδομένες προς αυτούς από τους πελάτες τους παραγγελίες [άρθρ. 1 § 1 της ΥΑ], πλην όμως προσκομίζεται η μαγνητοταινία φωνοληψίας τηλεφωνικής επικοινωνίας

μεταξύ των διαδίκων, η οποία συνοδεύεται από γραπτό κείμενο, που περιέχει τις ομιλίες, που έχουν αποτυπωθεί σ' αυτήν, από την οποία προκύπτει αμέσως ότι ο εναγόμενος έδωσε εντολή στην ενάγουσα για αγορά στον χρηματιστηριακό κωδικό, που ο ίδιος τηρούσε [01017], 2000 μετοχών της εισηγμένης στο χρηματιστήριο Αθηνών εταιρίας « ΕΡΜΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ Α.Ε.» με τιμή αγοράς 5,86 ευρώ και για συνολικό ποσό, 4.000.000 δραχμών [11.784,35 ευρώ] όσο και το χρεωθέν στον σχετικό πίνακα ποσό. Η προσκομιζόμενη μαγνητοταινία, το περιεχόμενο της οποίας [απομαγνητοφωνήσεως] βεβαιώνεται από τον πληρεξούσιο δικηγόρο της ενάγουσας ότι αφορά την συγκεκριμένη μαγνητοταινία, συνιστά νόμιμο αποδεικτικό μέσο [άρθρ. 444 αρ. 3 ΚΠολΔ], καθόσον ο ίδιος ο εναγόμενος όχι μόνο δεν ισχυρίστηκε, ότι η συγκεκριμένη φωνοληψία έλαβε χώρα εν αγνοία του και κατ' ακολουθίαν παρά τη θέληση του, αλλά ζήτησε να προσκομισθεί στην παρούσα δίκη προκειμένου να αποδειχθεί ο ισχυρισμός της ενάγουσας για την σύναψη της ανωτέρω χρηματιστηριακής παραγγελίας [βλ. ΑΠ 1661/2001, 1718/ 2001 και 1434/2001 ΕλλΔνη 43.1044, 1646, 1647]. Δεν αποδείχθηκε όμως, ότι στις 2-3-2001, ο εναγόμενος προέβη στην κατάρτιση παρόμοιας συμβάσεως χρηματιστηριακής παραγγελίας με την ενάγουσα, στα πλαίσια εκτέλεσης της οποίας, η τελευταία αγόρασε για λογαριασμό του πρώτου 2000 μετοχές της εταιρίας « ΔΙΑΣ ΑΕΕΧ », ποσού 4.142,61 ευρώ με το οποίο και χρέωσε τον εναγόμενο. Τούτο, διότι, η ενάγουσα, προκειμένου να αποδείξει την κατάρτιση των ως άνω συμβάσεων δεν προσκόμισε κανένα αντίστοιχο προς αυτές έγγραφο με την υπογραφή του φερόμενου ως παραγγελέα εναγόμενου, η δε κατάρτιση τους δεν αποδείχθηκε ούτε με τα λοιπά αποδεικτικά μέσα [πλην των μαρτύρων], δεδομένου ότι ο νομοθέτης σύμφωνα με τα νομικά δεδομένα της μείζονος σκέψης ρητά προέβλεψε για αυτού του τύπου τις συμβάσεις τον έγγραφο αποδεικτικό τύπο. Αποκλεισμένου εξάλλου του εμάρτυρου μέσου απόδειξης, τα ως άνω απαραίτητα για την ουσιαστική βασιμότητα της συναλλαγής πραγματικά περιστατικά, δεν δίνονται να αποδειχτούν ούτε με τη συναγωγή δικαστικών τεκμηρίων [άρθρ. 336, 339, 394 § 2 και 315 Κ ΠολΔ] και κατά συνέπεια, ενόψει και της έλλειψης σχετικής ομολογίας του εναγομένου ή της επαγωγής όρκου προς αυτόν, πρέπει η αγωγή κατά το σκέλος αυτό να απορριφθεί ως ουσιαστικά αβάσιμη. Κατόπιν τούτων, πρέπει η υπό κρίση αγωγή να γίνει εν μέρει δεκτή στην ουσία της, γενομένης δεκτής της ενστάσεως ετήσιας χρηματιστηριακής παραγραφής και συνέπεια αυτής μερικής αποσβέσεως της επίδικης αξιώσεως, να υποχρεωθεί ο εναγόμενος να καταβάλει στην ενάγουσα το ποσό των 7.641,74 ευρώ, ως ανεξόφλητο υπόλοιπο, που προέκυψε συνέπεια της εκτέλεσης από την τελευταία [ενάγουσα] της σύμβασης χρηματιστηριακής παραγγελίας με την αγορά στις 22-3-2001, 2000 μετοχών της εταιρίας « ΕΡΜΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΑΕ

», ποσού 11.784,35 ευρώ, όπως αυτό προκύπτει μετά τη αφαίρεση ποσού 4.186,04 ευρώ, στην οποία προβαίνει η ίδια η ενάγουσα στην ένδικη αγωγή της, το οποίο προέκυψε μετά την πώληση στις 6-3-2001 για λογαριασμό του εναγομένου, 1800 μετοχών της εταιρίας « ΔΙΑΣ ΑΕΕΧ». Να υποχρεωθεί δε, ο εναγόμενος να καταβάλει το ανωτέρω ποσό νομιμοτόκως από τις 23-6-2001 [επόμενη επιδόσεως της από 12-6-2001 εξώδικου οχλήσεως – βλ. την με αριθμ. 6583/22-6-2001 έκθεση επιδόσεως της δικαστικής επιμελήτριας στο Πρωτοδικείο Καστοριάς Μαρίας Γρηγοριάδου], χωρίς όμως να κηρυχθεί η παρούσα προσωρινώς εκτελεστή, καθόσον δεν συντρέχει νόμιμος προς τούτο λόγος, συνιστάμενος στον κίνδυνο βλάβης της ενάγουσας από την καθυστέρηση εκτελέσεως της, ενώ τα δικαστικά έξοδα, ενόψει της μερικής νίκης και ήττας των διαδίκων πρέπει να κατανεμηθούν μεταξύ τους αναλόγως της εκτάσεως αυτής [άρθρο 178 ΚΠολΔ όπως αντικ. με άρθρο 2 ν 2915/2001] και ο εναγόμενος να καταδικασθεί σε μέρος αυτών, γενομένου δεκτού του σχετικώς υποβληθέντος αιτήματος, κατά τα ειδικωτέρως οριζόμενα στο διατακτικό της παρούσας.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

ΔΙΚΑΖΕΙ κατ' αντιμωλίαν των διαδίκων.

ΑΠΟΡΡΙΠΤΕΙ ότι κρίθηκε απορριπτέο

ΔΕΧΕΤΑΙ εν μέρει την αγωγή.

ΥΠΟΧΡΕΩΝΕΙ τον εναγόμενο να καταβάλει στην ενάγουσα ανώνυμη χρηματιστηριακή εταιρία με την επωνυμία « ΟΛ..... ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ ΑΧΕ » το ποσό των επτά χιλιάδων εξακοσίων σαράντα ενός ευρώ και εβδομήντα τεσσάρων λεπτών [7.641,74 ευρώ] νομιμοτόκως από τις 23-6-2001 μέχρι εξοφλήσεως.

ΚΑΤΑΝΕΜΕΙ τα δικαστικά έξοδα μεταξύ των διαδίκων και καταδικάζει τον εναγόμενο σε μέρος αυτών, το ποσό των οποίων ορίζει στα τριακόσια [300] ευρώ.

Κρίθηκε, αποφασίσθηκε και δημοσιεύθηκε στην Καστοριά, σε έκτακτη δημόσια συνεδρίαση, στο ακροατήριο του Δικαστηρίου αυτού στις 22 Μαρτίου 2004.

(1) Περί απλού δοσοληπτικού λογαριασμού και περί αυτοτέλειας των χρηματιστηριακών συναλλαγών βλ. ΜονΠρΘεσ 12490/2004 υπό δημοσίευση εις ΕΤρΑξΧρΔ 2004 (καθώς και την αδημ 12184/2004 του ΜονΠρΘεσ)

βλ όμως και την αντίθετη ΜονΠρΑθ 426/2003 με παρατηρήσεις ΓΧ Παλάζη εις ΕΤρΑξΧρΔ 2004(υπό δημοσίευση) όπου η απόφαση έκανε δεκτό ότι η απαίτηση της ενάγουσας ΑΧΕ αφορά απαίτηση από αλληλόχρεο λογαριασμό, η οποία υπόκειται στην εικοσαετή παραγραφή του άρθρου 249 ΑΚ και όχι στην ετήσια χρηματιστηριακή παραγραφή του άρθρου 15 παρ 6 του ν. 3632/1928.

Βλ για την έννοια του αλληλόχρεου λογαριασμού και Γιάννη Βελέντζα, Δίκαιο Αλληλόχρεου Λογαριασμού, σελ 22, 1994 Jus

- (2) *Για την ετήσια χρηματιστηριακή παραγραφή βλ. μελέτη εις Επιθεώρηση Τραπεζικού Αξιογραφικού & Χρηματιστηριακού Δικαίου (σελ. 582 επ.) του Γ.Χ.Παλάζη "Η ΕΤΗΣΙΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ" (Εξ' αφορμής των 2969/2002 & 143/2002 αποφάσεων του Ειρηνοδικείου Αθηνών και Μονομελούς Πρωτοδικείου Ροδόπης αντίστοιχα), βλ εις ΕΤρΑξΧρΔ 2003 τις αποφάσεις: ΠολΠρΑθ 6570/1990 σελ 1033, ΜονΠρΑθ 4118/2003 σελ. 1035 με παρατηρήσεις Γ. Χ. Παλάζη, ΜονΠρΡοδ 143/2002 σελ 673, ΕιρΑθ 2969/2002 σελ. 672, βλ. επίσης εις ΕΤρΑξΧρΔ 2004 τις αποφάσεις: ΠολΠρΘεσ 965/2004 σελ 215, ΜονΠρΑθ 3106/2003 σελ 209, ΠολΠρΑθ 5025/2001 σελ 221 (καθώς και την αδημ ΠολΠρΑθ 5026/2001), ΕιρΑθ 2550/2003 σελ.205, και εις ΔΕΕ 2001 ΜονΠρΑθ 2215/2001 (Διαδικασία Ασφαλιστικών Μέτρων) σελ 402, βλ επίσης υπό δημοσίευση εις ΕΤρΑξΧρΔ 2004 την απόφαση ΕιρΑθ 603/2004 με παρατηρήσεις ΓΧ Παλάζη και την απόφαση ΜονΠρΘεσ 12490/2004 (και ΜονΠρΘεσ 12184/2004 αδημ.)*

(3) *Για τον αμφίμερή έγγραφο αποδεικτικό τύπο, το βάρος απόδειξης και τον αποκλεισμό της εμμετρώρου αποδείξεως βλ ΕΤρΑξΧρΔ 2004 ΜονΠρΛαμ 9779/2001 (ασφ μέτρα) με παρατηρήσεις ΓΧ Παλάζη σελ 200 επ., ΜονΠρΚαβ 192/2000 εις Αρμ 2001 σελ 1242 ή εις ΕΤρΑξΧρ 2002 σελ. 649, ΜονΠρΘεσ 18561/2001 εις Αρμ 2002 σελ 1799 επ., και υπό δημοσίευση εις ΕΤρΑξΧρΔ 2004 ΕιρΑθ 2401/2004 και την απόφαση ΜονΠρΘεσ 12490/2004*

Γ.Χ Παλάζης
Δικηγόρος (LLM)